

Sotsiaalkaitseministri 15.01.2021 käskkirja nr 3 „Sotsiaalkaitseministri 27.02.2015 käskkirja nr 34 „Enim puudust kannatavatele inimestele toiduabi ostmise ja jagamise tingimuste kinnitamine“ muutmise“ muutmise käskkirja seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Käskkirjaga tehakse muudatused sotsiaalministri 15. jaanuari 2021. a käskkirjaga nr 3 kinnitatud toetuse andmise tingimustes (edaspidi TAT).

Muudatustega suurendatakse TAT projektide eelarveid, et pikendada projektide kestust kuni 2023. aasta lõpuni, lisatakse projektide perioodi pikenedisest tingitud uusi tegevusi, korrigeeritakse sihttasemeid ja muudetakse rakenduslikke detaile.

Aastatel 2021–2023 rahastatakse TAT projekte Euroopa Liidu COVID-19 pandeemiaie reageerimise raames.

1.2. Käskkirja ettevalmistaja

TAT muutmise käskkirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi nutika arengu toetamise osakonna peaspetsialist Kertu Põial (kertu.poial@sm.ee, tel 626 9188).

Käskkirja ja seletuskirja juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Piret Eelmets (piret.eelmets@sm.ee, tel 626 9128). Käskkirja on keeleteimetanud Rahandusministeeriumi ühisosakonna dokumendihaldustalituse keeleteimetaja Virge Tammaru (virge.tammaru@fin.ee).

1.3. Märkused

Käskkiri on seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses ning selle kohta on koostatud täpsem mõjuanalüüs käesoleva seletuskirja 4. punktis.

2. Sisu

Käskkiri koosneb 11 punktist.

Punktiga 1 asendatakse TAT-s läbivalt kuupäev 31.12.2021 kuupäevaga 31.12.2023. Muudatusega pikendatakse TAT tegevuste üldist ajaraami kuni 2023. aasta lõpuni.

Punktiga 2 lisatakse TAT esilehele kaasatud asutustena Tervise Arengu Instituut ja Sotsiaalkindlustusamet. Asutuste kaasamist selgitatakse käskkirja punktide 4 ja 8 juures. Partner nimetatakse edaspidi vastavalt hankelepingule.

Punktiga 3 lisatakse TAT koostamise alustele perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 16 lõige 2, mis annab aluse käsitleda ühe TAT raames kahte projekti. Käskkirjaga nr 3 on TAT-s kinnitatud kaks projekti: „Toiduainete hankimine ja transportimine ladustamiskohta” ja „Partnerorganisatsioonide leidmine ning toiduabi jagamine sihtrühmale”.

Punktiga 4 täiendatakse TAT punkti 2.1.3 lausega: „Toiduainete valikul tehakse koostööd Tervise Arengu Instituudiga“. Tervise Arengu Instituut on riigi teadus- ja arendusasutus, mille tegevusvaldkonnaks on muu hulgas tervise ja sotsiaalse heaolu edendamine ning tervislikumate toiduvalikute kättesaadavuse soodustamine. Koostöös instituudi toitumiseksperitidega soovitakse koostada võimalikult mitmekesine ja toitaineterikas toiduabipakk. Sama punktiga täpsustatakse uute toiduhangete toimumise perioodid.

Punktiga 5 muudetakse TAT punkti 2.1.5 ja suurendatakse projekti „Toiduainete hankimine ja transportimine ladustamiskohta” eelarvet. Eelarve suurendamise aluseks on valitsuskabineti 11. veebruari 2021. a nõupidamisel kinnitatud REACT-EU rahastamiskava ja Vabariigi Valitsuse 29. aprilli 2021. a korraldus nr 165 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirja“ kinnitamine”. Eelarve suurendamise eesmärk on tagada toiduabi jagamine aastatel 2021–2023.

Punktiga 6 lisatakse TAT tegevuste ajaraami pikenemisest tingituna uued sihttasemed aastateks 2021 ja 2023.

Punktiga 7 täpsustakse uute partnerorganisatsioonide hangete toimumise perioodid.

Punktiga 8 muudetakse TAT punkti 2.2.3.2 sõnastust:

Punkti esimeses lõigus kirjeldatakse toiduabi sihtrühma aastatel 2021–2023. Täpsustatakse ka juba varem reguleeritud toiduabi jagamise sagedust: alates 2021. aastast jagatakse toiduabi neli korda aastas varasema kahe korra asemel ja sellega tagatakse abi saamise võimalus kõikidele aasta jooksul sihtrühma kriteeriumitele vastanud inimestele. Käesoleva muudatusega sõnastatakse abi jagamise sagedus paindlikumalt: „Toiduabi jagatakse üldjuhul üks kord kvartalis“. See jätab toetuse saajale võimaluse jagamiskordasid vajaduse korral muuta. Abijagamise perioodid ja täpsed sihtrühmad lepivad toetuse saaja ja partnerorganisatsioon(id) kokku omavahelises lepingus, jälgides et sihtrühma liikmeid ei kohelda aasta jooksul ebavõrdselt.

Sama punkti teises lõigus sõnastatakse senise praktika põhjal täpsemalt partnerorganisatsioonile abisaajate nimekirjade edastamise korda. Täiendusega lisatakse Sotsiaalkindlustusameti (SKA) roll abisaajate andmete kogumisel ja partnerorganisatsioonile edastamisel. SKA koostatavad nimekirjad moodustuvad KOV-i sotsiaaltöötajate andmetele põhinedes ja neid on SKA-l võimalik välja võtta sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrist (edaspidi STAR). Tagamaks vastavus isikuandmete kaitse seaduse ja avaliku teabe seadusega, edastab nimekirjad partnerorganisatsioonile SKA Sotsiaalministeeriumi eest. SKA-le antakse ka ülesanne edastada sihtrühma seireks vajalikud isikuandmed toetuse saajale (Sotsiaalministeerium) ja Statistikaametile, kes on korraldusasutuse (Rahandusministeerium) lepingupartneriks ühtekuuluvusfondide seireks vajaliku andmekorje organiseerimisel. Andmete liikumine lepitakse kokku SKA ja Sotsiaalministeeriumi omavahelises lepingus.

Punkti kolmandas lõigus muudetakse toiduabi jagamise perioodi kestust. Abi jagatakse edaspidi varasema 45 päeva asemel 30 päeva jooksul alates jagamise alguse kuupäevast. Sellele järgneb 10-päevane täiendav jagamine varasema 15 päeva asemel. Varasemad aastad on näidanud, et tegelik toidu jagamine kestab vähem kui 45 päeva ja nende tähtaegade muutmine lühendab ühe jagamistsükli kestust. Kuna toiduabi hakatakse jagama neli korda aastas, on lühem jagamistsükkel vajalik toidu jagaja (partnerorganisatsioon) töö paremaks korraldamiseks.

Punkti viiendas lõigus reguleeritakse, kuidas toimub abi jagamine varjupaikades. Kuna toiduabi jagamine toimub edaspidi neli korda aastas, viiakse ka varjupaikadesse abi neli korda aastas endise kahe korra asemel.

Punktiga 9 muudetakse TAT punkti 2.2.5 ja suurendatakse projekti „Partnerorganisatsioonide leidmine ning toiduabi jagamine sihtrühmale” eelarvet. Eelarve suurendamise aluseks on valitsuskabineti 11. veebruari 2021. a nõupidamisel kinnitatud REACT-EU rahastamiskava ja Vabariigi Valitsuse 29. aprilli 2021. a korraldus nr 165 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirja“ kinnitamine”. Eelarve suurendamise eesmärk on tagada toiduabi jagamine aastatel 2021–2023.

Punktiga 10 muudetakse punkti 2.4 sõnastust.

Punktiga 11 muudetakse TAT finantsplaani ja eelarvet kulukohtade kaupa, lisades sinna planeeritud eelarvejaotuse kuni aastani 2023.

3. Käskkirja vastavus Euroopa Liidu õigusaktidele

Muudatus on vastavuses Euroopa Liidu õigusega. Muudatuse koostamisel on arvestatud järgmiste Euroopa Liidu õigusaktidega:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 223/2014, mis käsitleb Euroopa abifondi enim puudustkannatavate isikute jaoks;
- 2) Euroopa Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 532/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 223/2014, mis käsitleb Euroopa abifondi enim puudust kannatavate isikute jaoks;
- 3) Euroopa Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 1255/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 223/2014, mis käsitleb Euroopa abifondi enim puudust kannatavate isikute jaoks, määrates kindlaks rakenduskava elluviimise aasta- ja lõpparuannete sisu, sealhulgas ühiste näitajate loetelu;
- 4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/177, millega muudetakse määrust (EL) nr 223/2014 seoses erimeetmete kehtestamisega, et reageerida COVID-19 puhanguga seotud kriisile.

4. TAT muudatuste mõjud

Muudatustega suurendatakse TAT projektide eelarvet ja see tagab abivajajatele toiduabi jagamise jätkumise aastani 2023.

Andmekaitsealane mõjuhindang

Käskkirjaga täpsustatakse toiduabi saajate nimekirjade partnerorganisatsioonile saatmise korda, et tagada isikustatud nimekirjade liikumine vaid vajalike osapoolte vahel. TAT rõhutab, et kõik osapooled kohustuvad järgima kõiki Eesti Vabariigis kohalduvaid andmekaitsealaseid õiguslikke regulatsioone ja avaliku teabe seadust.

6. TAT muudatuste jõustumine

TAT muudatused jõustuvad üldises korras.

7. Käskkirja koostamine

Käskkirja eelnõu koostasid Riigi Tugiteenuste Keskus, Rahandusministeerium, Sotsiaalkindlustusamet ja Tervise Arengu Instituut. Eesti Linnade ja Valdade Liit koostas eelnõu märkustega.